

**78 ROCZNICA BOMBARDOWANIA KUROWA I BRZOWEJ GACI
oraz
74 ROCZNICA ATAKU NA NIEMIECKIE POCIĄGI POD GOŁĘBIEM**

Drodzy Goście! Szanowni Państwo!

Dziś obchodzimy 78 rocznicę bombardowania Kurowa i Brzozowej Gaci oraz **74** rocznicę ataku żołnierzy Bch na niemieckie pociągi amunicyjny i urlopowy pod Gołębiem.

Witam poczty sztandarowe: BCh, OSP Kurów, OSP Płonki, Sz. P. w Kurowie i Gimnazjum Kurowie. Szczególnie Witam Pana generała brygady Henryka Dziudka ze Światowego Związku Żołnierzy AK, oraz gen. bryg. Edwarda Szweda i Jan Rybak żołnierzy Bch.

Polska odrodziła się z zaborów w 1918 r., a jej granice jak i innych państw potwierdzono wielkim aktem prawa międzynarodowego **Traktatem Wersalskim /28.06.1919 r./**. Europa Środkowo-Wschodnia stała się przestrzenią życiową wielu suwerennych państw, a nie kolonią niemiecko-rosyjską Niemcy i Rosja nie zaakceptowały tego traktatu który, wszedł w życie **10.01.1920 r.** Zlikwidował on armię i okroił terytorium Niemiec. Również przed Hitlerem uznawano tam Polskę za „*państwo sezonowe*” i domagano się rewizji granic.

Po zawarciu **16.04.1922 r.** niemiecko-bolszewickiego układu w **Rapallo /Włochy/** o ustanowieniu stosunków dyplomatycznych i gospodarczych ruszyła tajna współpraca wojskowo-gospodarcza. Niemcy potrzebowały surowców, a Rosja ich myśli technicznej. Celem był podbój Europy. Była kontynuowana przez Stalina po dojściu do władzy Hitlera **/1933r./** Traktat Wersalski zakwestionowały również traktat z **Locarno /Szwajcaria/-/5-16.10.1925r./**, podpisany przez Wielką Brytanię, Francję, Włochy i Belgię. Polska i Czechy były tylko obserwatorami. Niemcy odmówiły tam uznania granicy z Polską i Czechami, a uznały granicę z Francją i Belgią.

Przed wojną Polska była dynamicznie rozwijającym się krajem Europy. */Miała silną walutę – złotego, wprowadzoną przez premiera Władysława Grabskiego, a wicepremier i minister gospodarki Eugeniusz Kwiatkowski był pomysłodawcą i inicjatorem budowy portu w Gdyni /1924 r./ oraz COP-u /1937 r./*. Na terenie sąsiadujących ze sobą województw - lubelskiego, podkarpackiego, małopolskiego, lwowskiego i kieleckiego, powstało na pow. 15% kraju zamieszkanego przez 6 mln. mieszkańców w oddaleniu od Niemiec i Rosji 51 zakładów przemysłowych w Lublinie, Świdniku, Kraśniku, Stalowej Woli, Skarżysku-Kamiennej, Starachowicach, Kielcach, Tarnowie, Dębicy, Mielcu, Rzeszowie, Radomiu i Lubartowie. Produkowały na potrzeby wojska i cywilne. Stolicą COP-u miał być Sandomierz, a kiedy Niemcy wprowadziły blokadę swoich granic dla towarów z Polski głównie węgla tzw. „wojna celna” wybudowana została magistrala kolejowa **/1926**

-1933/ ze Śląska do funkcjonującego już portu w Gdyni/. W 1936 r. utworzono **Fundusz Obrony Narodowej** który /zgromadził 1 mld zł, w tym od ludności 37,7 mln zł. Dary rzeczowe to 9 skrzyń złota i 61 skrzyń srebra wywiezione w 1939 r. za granicę/.

Jesienią 1933 r. J Piłsudski proponuje Francji **wojnę przewencyjną** przeciwko Niemcom czując intencje Hitlera, lecz ta nie wyraziła na to zgody.

Ustępstwa Francji i Wielkiej Brytanii wobec Hitlera w 1938 r. w Monachium doprowadziły do podziału Czechosłowacji, aneksji Czech i zwasalizowanie Słowacji. Winston Churchill premier Wielkiej Brytanii mówił - „*Mieli do wyboru wojnę lub hańbę. Wybrali hańbę, a wojnę będą mieli i tak*”.

Nadszedł tragiczny 1939 r. w Europie wzrastało napięcie, Hitler **domagał** się od Polski ustępstw w kwestii Gdańska oraz korytarza transportowego przez polskie Pomorze do Prus Wschodnich. Chociaż Niemcom nie chodziło wyłącznie o roszczenia terytorialne, ale o wyniszczenie Narodu Polskiego. **5 maja 1939 r. w Sejmie polski minister spraw zagranicznych Józef Beck** mówił: „*My w Polsce nie znamy pojęcia pokoju za wszelką cenę. Jest tylko jedna rzecz w życiu, ludzi, narodów i państw, która jest bezcenna. Tą rzeczą jest honor.*” **Polska** nie mogła się **zachować inaczej i uniknąć wojny?** Współpraca z Hitlerem przeciwko Rosji groziła nam również wojną.

Polska w 1939 r. **nie miała szans obronić się sama**, wtedy. Na świecie nie było państwa, które samodzielnie mogło by wygrać wojnę z Niemcami, **przewyższali** nas w liczbie ludności, sile gospodarki, technice, liczebności, jakości sprzętu wojskowego. Jedni z pierwszych utworzyli wielkie jednostki pancerne i rozwinęli łączność pozwalającą na współdziałanie różnych rodzajów wojsk. Polacy dorównywali im jedynie w sztuce dowodzenia i jakości wyszkolenia oficerów i żołnierzy.

Sojusz „*sierpa i młota*” ze „*swastyką*” przesądził o losie Europy. Zdradziecki pakt **Ribbentrop-Mołotow /23.08.1939r./** z tajnym protokołem pochłonął Polskę, Litwę, Łotwę, Estonię i Rumunię */Finowie okrojeni obszarowo przez Rosję obronili swoją niepodległość/* dzieląc państwa Europy Środkowo-Wschodniej między dwóch agresorów. Jego korekty dokonano 28.09.1939 r.

W piątek 1 września 1939 r. Hitler zaatakował Polskę. Rozpoczęła się II wojna światowa, /pochłonęła 60 mln ofiar śmiertelnych, zmobilizowano 110 mln żołnierzy, bezpośrednio zaangażowano 60 państw, dotknęła połowę ludzkości/. Polska w 1939 r. walczyła osamotniona, a jej sojusznicy Francja i Wielka Brytania jedynie wypowiedzieli Niemcom wojnę */03.09.1939 r./*. **Pomimo** bohaterkiej postawy obrońców Westerplatte, Wizny, Warszawy, znad Bzury, pod Mławą, Borach Tucholskich, Mokre, Krojanty i Kocka, Polska była bezbronna wobec niemieckich ataków szczególnie z powietrza. Pierwsze bombardowanie **Lublina** miało miejsce dnia 2 września, największe

9 września 1939 r. Zginęło wtedy 1 tys. mieszkańców, kilka tys. zostało rannych. Dnia 7 września zbombardowane zostały **Dęblin i Puławy** /w sumie zbombardowano 158 miast i 476 wsi/. We wrześniu 1939 r. w trakcie bombardowań lotniczych i ostrzału artyleryjskiego w **Warszawie** zginęło więcej ludności, a niżeli w czasie alianckiego bombardowania Drezna w 1945r., które uchodziło za symbol zagłady niemieckiej ludności cywilnej. Na wieść o tych tragicznych wydarzeniach znaczna część mieszkańców **opuściła** Kurów.

Dnia 8 września 1939 r. w piątek, w Święto Matki Boskiej Siewnej, niebo było bez chmur. Kurów był zatłoczony cofającymi się wojskami i uciekinierami. Około godz. 12 pojawiły się samoloty. Niektórzy łudzili się, że to były nasze. Niestety nie. Zrzuciły bomby na most na ul. Warszawskiej, skrzyżowanie dróg i centrum Kurowa bardzo gęsto zamieszkałe przez Żydów. Zginęli żołnierze, uciekinierzy i mieszkańcy, byli ranni. Spłonęło centrum co zmusiło głównie Żydów do opuszczenia Kurowa. **Ponowne bombardowanie** północnej części Kurowa i Brzozowej Gaci miało miejsce w niedzielę 10 września 1939 r. ok. godz. 17 zginęli uciekinierzy, mieszkańcy Kurowa i Szumowa /poseł na Sejm Stanisław Pękała/, byli ranni, spłonęły zabudowania. Niemcy 6 września zajmują **Kraków**, 15 września wkraczają do **Puław**, i Kurowa, a 16 września 1939 r. do **Lublina**.

Polska walczyła osamotniona, zaatakowana **17 września 1939 r.** przez 0,5 mln. armię sowiecką w sytuacji kiedy jej terytorium w 2/3 było suwerenne, a tylko 1/3 zajęte przez Niemców. Nastąpił IV rozbiór Polski okupacja, ludobójstwo, terror i utrata suwerenności na pół wieku, zabór ponad połowy terytorium i sowietyzacja kultury i mentalności. Rząd RP potępił agresję, ale nie wypowiedział wojny Rosji. Mimo to agresor napotkał opór Korpusu Ochrony Pogranicza i nielicznych oddziałów WP. /Grodno 02-22.09.1939 r. najpierw przed Niemcami potem przed Sowietami Szack-Wytyczno /28.09-01.10.1939r./.

W II wojnie światowej Polska straciła 6 mln obywateli – najwięcej ze wszystkich państw biorących udział w wojnie w obozach na wschodzie i na zachodzie oraz na frontach wojny i w egzekucjach. Była **czwartą** siłą wśród aliantów po USA, Wielkiej Brytanii i ZSRR, lecz do defilady zwycięstwa w Londynie /08.06.1946r./ **nie** dopuszczono żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Straciła również blisko połowę majątku narodowego i dóbr kultury.

W wyniku bombardowania Kurowa **zginęło 7** żołnierzy, **15** uciekinierów i **10** mieszkańców Kurowa.

W Kampanii Wrześniowej 1939 r., która trwała **35 dni** poległo i zmarło w wyniku poniesionych ran **70-95 tys.** polskich żołnierzy, ok. **100 – 130 tys.** zostało rannych, a około **400 tys.** dostało się do niewoli /w tym 230 tys. do sowieckiej/.

NIEMCY	RZECZPOSPOLITA	Proporcja sił
<ul style="list-style-type: none"> - Blisko 2 mln żołnierzy - 60 dywizji - 2500 czołgów - 2000 samolotów 	<ul style="list-style-type: none"> - 1,5 mln żołnierzy - 48 dywizji /w tym 7 brygad kawalerii, 30 w pełnej gotowości bojowej, 3 rezerwowe/ 	<p><u>Niemcy – Polska</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - x 2 więcej żołnierzy - x 5 więcej samolotów - x 4 więcej czołgów
Polskie siły Zbrojne na zachodzie	Polska Armia Podziemna	Polskie siły Zbrojne na Wschodzie /ZSRR/
<ul style="list-style-type: none"> - Około 230 tys. żołnierzy 	<ul style="list-style-type: none"> - AK – 350 tys. żołnierzy - BCh – 100 tys. żołnierzy - NSZ – 70 tys. żołnierzy 	<ul style="list-style-type: none"> - Około 270 tys. żołnierzy - Około 1,6 mln Polaków Sowieci wywieźli w głąb Rosji z Kresów, 400 tys. zmarło

Dziś obchodzimy również 74 rocznicę ataku na niemieckie pociągi amunicyjny i urlopowy pod Gołębiem.

Dnia 12 września 1943 r. w akcji wysadzenia pociągu amunicyjnego pod Gołębiem uczestniczyło 135 żołnierzy BCh wspomaganych przez żołnierzy AK. Partyzanci zniszczyli dwie lokomotywy i 56 wagonów z amunicją artyleryjską i pociskami raketowymi. Eksplozja zniszczyła tory na długości 200 m. Natomiast **dnia 12 maja 1943 r.** dokonali akcji na niemiecki pociąg urlopowy.

Wspominamy wszystkich żołnierzy BCh - tą **100 tys.** podziemną armię polskiej wsi oraz tych którzy brali udział w tej akcji. Wspominamy płk Stefana Rodaka ps. „Rola” z Łąkoci i płk Zygmunta Kozaka ps. „Walter” z Kłody, upamiętnionych na tablicy w Kurowie, mjr Józefa Stankiewicza i mjr Franciszka Sadurskiego z Kurowa.

Kurów, dnia 8 września 2017 r.